

ROERKERKNIEUWS IN CORONATIJD

editie 45 (15 januari 2021) – clustersecretariaat@roerkerken.nl

Inleiding

De recente verlenging van de lockdown door het kabinet tot en met 9 februari a.s. heeft geen consequenties voor de coronamaatregelen die al in de Rooms-katholieke Kerk gelden. Dat laat het secretariaat van de Nederlandse Bisschoppenconferentie afgelopen woensdag (13 januari j.l.) weten. Het protocol 'Kerkelijk leven op anderhalve meter' blijft met de aanvullingen van 9 oktober j.l. voornamelijk van kracht. Mocht het kabinet op korte termijn nadere maatregelen nemen, zoals bijvoorbeeld invoering van een avondklok, dan bezien de bisschoppen of aanvullende richtlijnen voor de parochies nodig zijn. De bisschoppen spreken opnieuw hun dankbaarheid uit voor de inzet van de pastorale teams, maar ook van de vele vrijwilligers in de parochies, die zich met elkaar inspannen om met alle strenge maatregelen die gelden, het parochieleven door te laten gaan. Dit geldt hun inzet voor de vieringen die slechts met allerlei beperkingen kunnen plaatsvinden, maar ook de inzet om digitaal contact te houden en digitaal om te zien naar elkaar. Zo spannen vele parochies zich in om catechese te blijven verzorgen en via de diaconie worden ook tijdens de lockdown mensen waar nodig praktisch en financieel ondersteund. De bisschoppen willen de gelovigen dan ook vragen om juist in deze maand (Actie Kerkbalans) de eigen parochie niet alleen in gebed maar ook financieel te ondersteunen in dit belangrijke werk.

Ondertussen heeft de inmiddels de 93-jarige emeritus-paus Benedictus XVI aangegeven graag tegen het coronavirus ingeënt te willen worden zodra het bestelde vaccin in Vaticaanstad beschikbaar is. Het gehele huishouden in het Vaticaanse klooster 'Mater Ecclesiae' wil gevaccineerd worden, zo vertelde de privésecretaris van Benedictus, aartsbisschop Georg Gänswein, maandagavond aan het Duitse persbureau KNA. Sinds zijn aftreden in 2013 woont de emeritus paus in afzondering in dat klooster in de Vaticaanse tuinen. Paus Franciscus had zondagavond (10 januari j.l.) in een televisie-interview ook al gezegd dat hij deze week tegen het coronavirus zal worden ingeënt. Franciscus zei: "Ik heb me aangemeld, het moet gebeuren." Hij voegde eraan toe dat hij geloofde dat vanuit ethisch oogpunt iedereen het vaccin zou moeten nemen. "Degenen die dat niet doen, brengen niet alleen hun eigen leven in gevaar, maar ook dat van anderen" (KN).

Documentaire over Dr. Biermans

Olivier Vandersleyen en Martine Degreef uit het Belgische Hoeillaart (bij Brussel) hebben al heel wat tijd en energie gestoken in een documentaire over het wonderbare leven van de bekende Herkenboscher Dr. Hubert Biermans (1864-1953) wiens technische en organisatorische kwaliteiten bij de aanleg van de IJzeren Rijn (1875-1879) werden ontdekt door de Belgische ingenieur Lapôte. Dankzij hem werd Biermans vervolgens ingezet bij andere spoorwegprojecten van Lapôte in België, Luxemburg, Italië, Frankrijk en Algerije. In 1889 maakte Biermans de overstap naar een onderneming die in de Belgische Congo een spoorweg wilde aanleggen. Daar werd hij opgemerkt door de persoonlijk zaakgelastigde van de Belgische koning Leopold II, Albert Thys, die hem overhaalde in Canada (Shawinigan) een papierfabriek op te zetten (1900). Sindsdien was hij ook actief op de beleggingsmarkt en vergaarde hij een grote rijkdom. Hij was dan ook steenrijk toen hij in 1926 naar Europa terugkeerde. Sindsdien ontpopte hij zich steeds meer als een groot weldoener, niet alleen van de (Limburgse) studenten aan de universiteit van Parijs (Fondation Biermans-Lapôte),

maar ook en vooral van zijn geboortedorp Herkenbosch. Door zijn donaties maakte hij zowel de vergroting van de kerk in 1924 mogelijk als de herbouw van diezelfde (tijdens de oorlog verwoeste) kerk in 1949. De laatste periode van zijn leven woonde hij afwisselend in Brussel (zomer) en in Monte Carlo (winter). In Monte Carlo kwam hij begin 1953 ook te overlijden. Na de uitvaartdienst in Brussel (Ukkel) vond hij zijn laatste rustplaats in het familiegraf (Lapôte) in Morlanwelz. In Herkenbosch wordt zijn nagedachtenis nog altijd in dankbare ere gehouden. Twee jaar geleden waren voornoemde documentairemakers in Herkenbosch om opnames te maken en interviews af te nemen. Inmiddels is de documentaire klaar ("Biermans, a true story"), maar vanwege de coronacrisis laat de officiële presentatie nog even op zich wachten.

Protestants advies: niet meer zingen in de kerk

Het landelijk kerkbestuur van de Protestantse Kerk in Nederland (PKN) heeft op woensdag 13 januari j.l. een nieuw advies uitgebracht om voorlopig helemaal te stoppen met zingen in kerken. Aanleiding is de persconferentie die premier Rutte daags ervoor gaf, waarin hij zijn zorgen uitsprak over de Britse coronamutatie. De aangescherpte regels gelden in ieder geval tot het einde van de huidige lockdown. "Dit advies geldt in ieder geval tot 9 februari", stelt de PKN. "Dus ook niet met een klein aantal personen, zoals in het vorige advies nog als mogelijkheid werd genoemd. De Britse variant van het coronavirus blijkt extreem besmettelijk te zijn. Volledig vertrouwen op afstand houden en ventilatie is té risicovol". Ook het overlijden van twee besmette kerkzangers in Biddinghuizen speelt een rol in het nieuwe advies. De Gemeente aldaar maakte tijdens de dienst gebruik van vooraf ingezongen liederen. Tijdens het maken van de opnames raakten de zangers besmet. "Ik realiseer me heel goed dat deze boodschap bij velen hard aankomt. Ook in het moderamen ervaren we pijn bij dit advies. Samenzang was al veel langer niet mogelijk, maar dat in diensten nu helemaal niet meer kan worden gezongen is echt heel verdrietig. Met elkaar verlangen wij intens naar het moment dat we als gemeente weer kunnen samenkomen". Tot nu toe waren bij PKN-kerken maximaal vijf zangers toegestaan tijdens hun diensten. De meeste diensten van de kerken worden vanwege het coronavirus online uitgezonden. Bij de R.K.-Kerk wordt het advies niet aangepast. Het advies blijft daar om tijdens een dienst maximaal vier zangers te hebben en om samenzang te vermijden (ANP).

Lockdown-maatregelen van 250 jaar geleden

In verband met dreigende pest gold in het ambt Wassenberg (waartoe Melick en Herkenbosch indertijd behoorden) van september 1770 tot het voorjaar van 1771 het volgende 'Pest-Edikt', maatregelen die verdacht veel lijken op de huidige lockdown waaronder wij momenteel gebukt gaan. *"Nachdem verlässlich zu vernehmen vorgekommen, es auch die öffentlichen Nachrichten bestätigen, daß in den Polnischen Landen die leidige Pest grassieren soll, dabei dann nicht unzeitig zu besorgen, daß diese abscheuliche Seuche, welche die großgütige Gott abwenden wolle, um sich zu greiffen, gar andere Staaten und Landen angesteckt werden dürften, und es daher allerdings an deme ist, solche Veranstaltungen in Zeiten zu treffen, wodurch dem zu befahrenden Unheil möglichst vorgeborgten werde. Also is unser gnädigst-ernstlicher Befehl: (1) Kein Fremder darf jetzt, noch in Zukunft in das Land gelassen werden. Sollte sich aber trotzdem jemand einschleichen, so ist selbiger sofort bei Wasser und Brot drei Wochen lang in einem Kerker festzuhalten und danach dem nächste Gouvernement zu Festungsarbeiten auf ein Jahr zuzuweisen. Frauen aber sind mit fünfzig Prügelschlägen und der Verwarnung auszuweisen, daß sie, falls sie*

wiederkommen, ausgestäubt oder sogar mit dem Tode bestraft werden. (2) Polnische und sonstige fremde Juden sind auf keinen Fall einzulassen, noch zu dulden. (3) Die mit Bären herumwandernden Polen sind sofort auszuweisen. (4) Solche Schiffer und Fuhrleute, die Fremde mit ins Land bringen, oder Wirte, die solche beherbergen, sind beim ersten Male mit eine Geldstrafe von 24 Rthlr., im Wiederholungsfalle mit Festungsarbeiten oder nach Befinden mit Leibesstrafe zu belegen. (5) Ferner sollen alle mit Schiffen oder Postwagen reisenden in- oder ausländischen Personen mit einem Gesundheitspaß versehen sein. (6) Die Einfuhr von fertigen oder unfertigen altem oder neuem Leder, Leinen, Lumpen, Woll- oder Haarartikelen darf nur aus dem Bezirk des Niederrheinisch-Westphälisch-Oberrheinischen oder Chur-Kreises erfolgen. (7) die Beamten auf dem Lande, Bürgermeister und Räte in den Städten haben darauf zu achten und verschärfte Maßnahmen zu treffen, daß die von jeder Ortschaft zu ernährenden Armen und Kranken noch ohne ein Schild mit dem Kennzeichen des Ortes, woher sie stammen, herumlaufen. Wird jemand ohne Schild angetroffen, wird er zu Festungsarbeiten überführt. [Uit: Heribert Heinrichs: 'Wassenberg – Geschichte eines Lebensraumes' (Mönchengladbach 1987) blz. 136].

Herbestemming van kerkgebouwen

Een kwart van alle kerktorens die wij in Nederland zien staan, herbergt inmiddels geen kerkgemeenschap meer. Weer een kwart daarvan betreft voormalige katholieke kerken. Dat blijkt uit een grootschalige inventarisatie van de Rijksdienst van het Cultureel Erfgoed. In het kader van het programma Toekomst Religieus Erfgoed 2018-2021, waarin Kerken, overheden en erfgoedinstellingen samenwerken, werden alle 7100 gebedshuizen in Nederland letterlijk en figuurlijk in kaart gebracht. Dat leidde tot een online-database en een indrukwekkend boekwerk, die beide onlangs gepresenteerd zijn. De database – te raadplegen via t.cultureelerfgoed.nl/kerken-tellen. Op een interactieve kaart kun je inzoomen tot op wijkniveau, en alle (al dan niet voormalige) kerken, synagogen, moskeeën en andere gebedshuizen vinden. Dankzij verschillende filters is het daarbij mogelijk te zoeken op denominatie en (her-)gebruik, maar ook bijvoorbeeld op architect, datering of monumentale status. Voor een breder publiek is echter het boek 'Kerkgebouwen' interessant; een fraai vormgegeven salontafelboek waarin 88 voorbeelden verzameld zijn van voormalige gebedshuizen die een nieuwe bestemming kregen. Het onderwerp ligt uitermate gevoelig. Niet alleen actieve kerkgangers, maar ook mensen die dat allang niet meer zijn, voelen toch aan dat er iets wringt wanneer een kerkgebouw in pak 'm beet een trampolinehal of schaatsbaan wordt omgetoverd. Waar de een in dit boek slechts een prachtige foto van bijvoorbeeld een sfeervol poppodium zal zien, ziet de ander een architectonische travestie, een wereld koekoeksjong in een sacraal nest, of platter gezegd: heiligschennis (KN).

personalia

Op woensdagmiddag 13 januari j.l. vond in dezelfde St. Sebastianuskerk van Herkenbosch de uitvaartdienst plaats van **Johannes Nicolaas (Hans) van Kooten (1939-2021)**. Geboren in Vlodrop, als zoon van een wachtmeester van de Marechaussee zou hij zijn jeugd jaren in verband met diens telkens wisselende standplaatsen op allerlei plaatsen doorbrengen: Vlodrop, Gulpen, Eijsden en Valkenswaard. Omdat hij nog niet de leeftijd had om bij de Marechaussee in dienst te treden, ging hij in 1956 eerst nog even bij de Staatsmijnen werken. Twee jaar later (1958) ging zijn grote wens in vervulling om in de voetstappen van zijn vader en van zijn opa (sergeant-majoor bij het corps politietroepen in Weert) te treden

en bij de Marechaussee aan de slag te gaan. Weer twee jaar later (1960) stapte hij over naar de Rijkspolitie en volgde hij een opleiding in Arnhem. Daar leerde hij kleuterleidster Giny Elsen kennen met wie hij in 1962 trouwde en in Stein en later in Margraten ging wonen. In 1969 kreeg hij een functie aan de opleidingsschool van het korps Rijkspolitie in Baexem. In die tijd woonde hij eerst in Baexem en later in Grathem. Na zijn pensionering, hij woonde inmiddels in Herkenbosch, verdiepte hij zich nog meer in alles wat hij maar kon vinden over de twee wereldoorlogen, de Koninklijke Marechaussee en de Rijkspolitie. In 2012 moest hij afscheid nemen van zijn geliefde Giny, het werd een moeilijke tijd. Gelukkig ontmoette hij 2016 Karien, met wie hij nog vele leuke dingen kon ondernemen en een mooie tijd mocht beleven: samen in Herkenbosch, samen in Neer, samen op vakantie. Eind oktober kreeg hij te horen dat de ziekte die hij onder de leden had niet meer te behandelen was. Omdat thuis blijven wonen geen optie was, verhuisde hij welbewust naar De Ark in Roermond, waar hij na een liefdevolle verpleging op woensdag 6 januari j.l. kwam te overlijden. Na de uitvaartdienst volgde de crematie in Roermond.

Gebed in Coronatijd (paus Franciscus)

O Maria, u schittert altijd op ons pad als een teken van redding en hoop. We vertrouwen onszelf aan u toe, heil van de zieken, die bij het kruis deelnam aan Jezus' pijn, uw stevig staande houdend. U, redding van het christenvolk, weet wat we nodig hebben, en we weten zeker dat u zult voorzien, zodat wij, net als in Kana in Galilea, weer vreugde mogen zien en mogen feesten na deze tijd van beproeving. Help ons, moeder van Goddelijke Liefde, om de wil van de Vader te aanvaarden en te doen wat Jezus ons zei, die zelf ons lijden op zich nam en ons verdriet droeg, om ons, door het kruis, te leiden naar de vreugde van de verrijzenis. Amen.

Wit U ons in deze (Corona-) tijd extra financieel ondersteunen?

Herkenbosch: NL52 RABO 0121 402 088 t.n.v. kerkbestuur St. Sebastianus

Melick: NL 40 RABO 0133 000 400 t.n.v. RK kerkbestuur St. Andreas

Montfort: NL 39 RABO 013 4704 126 t.n.v. kerkbestuur H. Catharina

St. Odiliënberg: NL 58 RABO 0138 1020 82 tnv kerkbestuur HH. Wiro, Plechelmus en Otgerus

Posterholt: NL 06 RABO 0142 301 760 of NL 63 INGB 0001 170 840 t.n.v. RK Kerk St. Matthias

Vlodrop: NL 10 RABO 01546 00512 t.n.v. kerkbestuur St. Martinus

Tot slot

Aan- en afmelding voor deze nieuwsbrief kan via: clustersecretariaat@roerkerken.nl.

Jos. L'Ortye (Posterholt), pastoor, tel. 40 12 21 - pastoor@roerkerken.nl

Paul Hamans (St. Odiliënberg), assistent, tel. 527 825

Gerard Sars (St. Odiliënberg), diaken, tel. 537 765

Rim Mom (Montfort), diaken, tel. 542 154

Bert Venner (Roermond), diaken, tel. 320 215

Lian Overbeeke (Posterholt), jeugd- en jongerenwerk, diaconie, tel. 06 – 526 20 245

Parochiebureau Herkenbosch (Anja Wagemans), tel. 520 672 - sebastianus@roerkerken.nl

Parochiebureau Melick (Marjo Janssen), tel. 537 965 - andreas@roerkerken.nl

Parochiebureau Montfort, tel. 543 127 – catharina@roerkerken.nl

Parochiebureau St. Odiliënberg (Marlou Roeleveld), tel. 531 384 - otgerus@roerkerken.nl

Parochiebureau Posterholt (Lilian Peters), tel. 400 275 - matthias@roerkerken.nl

Parochiebureau Vlodrop (Marjon van der Beek), tel. 401 207 – martinus@roerkerken.nl